

і його працівниками, таке резервування коштів вирішується більшістю засновників (учасників).

Отже, забезпечення інноваційних процесів здійснюється на підприємстві шляхом покриття інноваційних витрат за рахунок поточних витрат та капітальних інвестицій, а альтернативним варіантом є створення спеціального резерву інноваційного розвитку за рахунок 1) відрахувань з поточних витрат, або ж 2) відрахувань з прибутку підприємства.

Загалом аналіз методики обліку покриття інноваційних витрат в процесі здійснення інноваційної діяльності показав необхідність розширення та використання альтернативних джерел фінансування інноваційних проектів та програм.

Акумуляування сум для створення спеціального резерву інноваційного розвитку дасть змогу формувати альтернативні варіанти джерел покриття інноваційних витрат для виконання виробничо-технічного розвитку підприємства в умовах конкуренції. Крім того, суми прибутку, направлені на створення спеціальних резервів економічно-соціального розвитку підприємства, виступають джерелом інвестування виробничо-технологічного оновлення, стимулювання науково-технічного прогресу з метою випуску інноваційної продукції.

Список використаних джерел

1. Національне Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 1 «Загальні вимоги до фінансової звітності» Наказ Міністерства фінансів України № 73 від 07.02.2013 р. [Електронний ресурс] – Режим доступу: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/z0336-13>. 39.
2. План рахунків бухгалтерського обліку активів, капіталу, зобов'язань і господарських операцій підприємств і організацій та Інструкція про застосування Плану рахунків бухгалтерського обліку активів, капіталу, зобов'язань і господарських операцій підприємств і організацій – Наказ Міністерства фінансів України № 291 від 30.11.1999 р. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/z1557-11>.
3. Про інноваційну діяльність – Закон України № 40-IV від 04.07.2002 р. [Електронний ресурс] – Режим доступу: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/40-15>.

Мосійчук І. Б.

ст. 4 курсу, спеціальність «Облік і аудит»,

Зубілевич С. Я.

к.е.н, професор кафедри обліку і аудиту,

Національний університет водного господарства та природокористування,
м. Рівне, Україна

ОБЛІК ЗАБЕЗПЕЧЕНЬ СУБ'ЄКТАМИ МАЛОГО ПІДПРИЄМНИЦТВА

Ступінь розвитку економіки держави в цілому визначає рівень розвитку малого бізнесу. Малий бізнес стимулює розвиток конкуренції, змушує великі компанії впроваджувати нові технології та поліпшувати ефективність виробництва. Суб'єкти малого бізнесу, які не потребують великого стартового капіталу, більш активні в інноваційній діяльності, сприяють створенню додаткових робочих місць, спроможні стимулювати структурну перебудову економіки та наповнити ринок товарами й послугами.

Особливе місце в сучасній економіці України належить малому підприємству, що є джерелом формування середнього класу, а також вихідною базою соціально-економічного відтворення ефективних виробничих відносин.

Для здійснення господарської діяльності суб'єктам малого бізнесу важливо правильно та якісно організувати систему бухгалтерського обліку. Проте, у сучасних умовах процес ведення обліку на малих підприємствах має певні недоліки. Зокрема, дослідження потребує питання необхідності створення забезпечень суб'єктами малого підприємства. Однією з об'єктивних причин такого стану є недостатня розробленість методики їх бухгалтерського обліку, а саме відсутність типових методик та форм первинних документів для розрахунку сум відрахувань на формування забезпечень. Також актуальність даного питання обумовлюється неузгодженістю, що виникає при відображенні забезпечень на рахунках обліку та у фінансовій звітності.

Згідно з П(С)БО 11 «Зобов'язання», суб'єкти господарювання мають право створювати забезпечення, до яких відносить зобов'язання з невизначеними сумою або часом погашення на дату балансу, для відшкодування витрат на: виплату відпусток працівникам; додаткове пенсійне забезпечення; виконання гарантійних зобов'язань; реструктуризацію; виконання зобов'язань щодо обтяжливих контрактів [1]. Забезпечення створюються при виникненні зобов'язань, в результаті минулих подій, і їх суми в більшості випадків визнаються витратами. Кожне забезпечення використовується для відшкодування лише тих витрат, для покриття яких воно було створене. П(С)БО 11 вимагає, щоб залишок забезпечення переглядався на кожну дату балансу і, у разі потреби, коригувався. В Україні забезпечення виступають однією з основних складових облікової політики.

Нормативно-правовим актом, що визначає принципи і методи ведення бухгалтерського обліку, засади складання фінансової звітності для суб'єктів малого підприємства (надалі – СМП) є П(С)БО 25 «Фінансовий звіт суб'єкта малого підприємства». П. 8 цього стандарту зазначає, що суб'єкти малого бізнесу, які відповідають певним критеріям (в основному - це мікропідприємства) можуть не створювати забезпечення наступних витрат і платежів, а визнавати відповідні витрати у періоді їх фактичного понесення [2].

Як показує практика, переважна більшість суб'єктів господарювання, що належать до малих підприємств, не створюють забезпечень, що затверджують на рівні підприємства і прописують у своєму наказі «Про організацію бухгалтерського обліку та облікову політику».

На нашу думку, забезпечення майбутніх витрат і платежів є механізмом відповіді на комерційні ризики, тому необхідні для забезпечення фінансової безпеки. Відсутність забезпечень у балансі приводить до завищення показників ліквідності, ділової активності та веде до прийняття необґрунтованих рішень користувачами фінансової звітності СМП.

Облік забезпечення майбутніх витрат і платежів ведеться на рахунку 47 «Забезпечення майбутніх витрат і платежів». Відповідно до плану рахунків бухгалтерського обліку активів, капіталу, зобов'язань і господарських операцій підприємств і організацій [3], рахунок 47 входить до складу рахунків 4 класу «Власний капітал та забезпечення зобов'язань». Суми, що обліковуються на рахунках 4 класу, відображаються в 1 розділі пасиву балансу «Власний капітал», тоді як забезпечення знаходять своє відображення у розділі 3 пасиву балансу «Поточні зобов'язання і забезпечення». Ця неузгодженість між рахунками бухгалтерського обліку і їх відображенням у складі елементів фінансової звітності ускладнює процес бухгалтерського обліку.

Розглянуті недоліки також не відповідають вимогам Директиви 2013/34/ЄС [4], яка хоч і дозволяє малим підприємствам складати тільки дві форми фінансової звітності, проте не звільняє їх від застосування принципу нарахування під час їх складання, одним з наслідків якого є нарахування забезпечень. За п. 1(d) статті 6 глави 2 «Загальні положення та принципи», суми, що визнаються в балансі та звіті про прибутки та збитки, нараховуються за методом нарахування. Не дозволяє таких виключень і МСФЗ для малих та середніх

підприємств [5]. У розділі 4 «Звіт про фінансовий стан» серед статей, які мають бути відображені у цьому звіті, зазначаються і забезпечення (п.4.2 (л)).

Тому з метою усунення виявлених недоліків запропоновано:

- удосконалити нормативно-правову базу, що регламентує фінансову звітність СМП;
- для обліку довгострокових забезпечень виокремити рахунок 5 класу;
- для обліку поточних забезпечень виділити рахунок 6 класу.

Практичне впровадження та використання теоретичних положень та рекомендацій з удосконалення методики бухгалтерського обліку забезпечень майбутніх витрат і платежів підвищить достовірність фінансової звітності СМП, її зіставність з фінансовою звітністю малих підприємств з країн ЄС.

Список використаних джерел

1. Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 11 «Зобов'язання»: наказ Міністерства фінансів України від 31.01.2000 за № 20 (з чинними змінами та доповненнями) / [Електронний ресурс] // Режим доступу: <http://zakon0.rada.gov.ua/laws/show/z0085-00>
2. Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 25 «Фінансовий звіт суб'єкта малого підприємництва»: наказ Міністерства фінансів України від 25.02.2000 № 39 (з чинними змінами та доповненнями) / [Електронний ресурс] // Режим доступу: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/z0161-00>
3. План рахунків бухгалтерського обліку активів, капіталу, зобов'язань і господарських операцій підприємств і організацій: наказ Міністерства фінансів України від 09.12.2011 № 1591/ [Електронний ресурс] // Режим доступу: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/z1557-11>
4. Директива 2013/34/ЄС Європейського Парламенту та Ради від 26 червня 2013 р. про річну фінансову звітність, консолідовану фінансову звітність та пов'язані звіти деяких видів підприємств, що вносить зміни до Директиви 2006/43/ЄС Європейського Парламенту та Ради і припиняє дію Директив Ради 78/660/ЄЕС та 83/349/ЄЕС/ [Електронний ресурс] // Режим доступу: <http://www.apu.com.ua/event/771-direktiva-2013-34-es-evropejskogo-parlamentu-ta-radi-vid-26-kvitnya-2014-r-neofitsijnij-pereklad>
5. Міжнародний стандарт фінансової звітності для малих та середніх підприємств (МСФЗ для МСП) / [Електронний ресурс] // Режим доступу: http://zakon2.rada.gov.ua /laws/show/929_063#n99

Орлова В. К.

к.е.н., професор, кафедра обліку і аудиту

Кафка С. М.

к.е.н., доцент, завідувач кафедри обліку і аудиту

Івано-Франківський національний
технічний університет нафти і газу,
м. Івано-Франківськ, Україна

ВЗАЄМОЗВ'ЯЗОК МІЖ ГОСПОДАРЬСЬКИМ ОБЛІКОМ ТА ЕКОНОМІЧНИМИ РОЗРАХУНКАМИ

В глибокій за своєю сутністю монографії В. М. Жука «Бухгалтерський облік: шляхи вирішення проблем практики і науки» розкрито уявлення про бухгалтерський облік, його місію і функції у сучасному світі [1]. В. М. Жук розглядає зміст бухгалтерського обліку як практичну діяльність, мистецтво і науку. Доцільно звернути увагу на те, що в його